

BONAMENTELE.

IN TOATA ROMANIA . . . I. n. 47
. 24
. 12
IN STRAINATATE: 60
INSERTIUNI SI RECLAME:
30 litere petit, pagina IV, 30 bani
. . . III, 80 bani, pe pag. II, 2 lei noi
Reclame 2 lei noi linia.

număr în capitală 10 bani.

TIMPUL

ESTE IN TOATE ZILELE DE LUCRU.

Biourul Redacției și Administrației: Palatul 'Dacia'.

ANUNCIURI

Be priinac în străinătate: La D-nul Hassenstein & Vogler în Vienna, Walfachgasse 100.
A. Oettel în Vienna, Stubenbastei 2; Rudolf Mosse în Vienna, Seilerstätte 2; Philipp Löb în Vienna, Eschenbachgasse 11; L. Lang & Comp. în Pesta, Haco-Lafite & Comp. în Paris, C. Adam 2, Carrefour de la Croix-Rouge 2, Paris; Orain & Comp. Rue Dronot 2 Paris; Eug. Micoad, 139-140, Fleet Street London

Scrisorile nefrancate nu se primesc.

Articolele nepublicate se vor arde.

Un număr în Districte 15 bani.

Curul de București, 2 decembrie.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes items like 'Banal', 'Banciar rural', 'Banciar urban', etc.

Curul de Viena, 13 decembrie.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes items like 'Renta ungară în aur', 'Banal o tesaur ung.', etc.

Curul de Berlin, 13 decembrie.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes items like 'Acțiunile Căilor ferate române', 'Obligațiunile române 6%', etc.

Calendarul zilei

Dumineca, 3 Decembrie. Patronul zilei: Prof. Sofonie. Răsăritul soarelui: 7 ore 8 min. Apusul soarelui: 4 ore 21 min. Fazele lunii: Prim cuart

PLECAREA TRENURILOR

Table showing train departure times for routes: București-Suceava, Suceava-București, București-Verciorova, Verciorova-București, București-Giurgiu, Giurgiu-București, Giurgiu-Ilnenești, Ilnenești-Giurgiu, Galați-Barboși, Barboși-Galați, Barboși-Galați.

ȘEȘI TELEGRAFICE

ALE 'TIMPULUI' (Agenția Havas) (13 decembrie 4 ameză z'). Londra, 13 decembrie. Restat în Londra un individ, acomenintat d'a traga asupra re. Viena, 13 decembrie. Curul Filipovic a ajuns nesară. Berlin, 13 decembrie. terminat negocierile, cari se urmau Austria și Germania în privința trade comerț. sigură că tratatul s'a încheiat ntru un an și că are de temelă naa mai favorizată. Londra 13 decembrie. Camera Comunelor va urma astăzi săa privitoare la afacerile Afganista. zice că Englezii, în urma revoluției, isbucit în contra Emirului Șarut rugați să meargă până în Cabul, a așeză acolo un gveru regulat. an al' șgomot Emirul ar fi oferit să pace. (14 decem. 9 ore dimini). Londra, 13 decembrie. ertitățile și frantații din Ghalabad it la Dakka spre a oferi șopănarea iciele Englezilor. ernal Roberts a telegrafiat la 9 ale orrei, că a sosit la Șatargardar.

BUCUREȘTI

Embătă, 2 (14) decembrie. Comitul* din 30 noembrie spune el orbi toate câte s'au făcut astăzi de către partidul care a cărna țării pentru îmbunătărea soartei țeranului și ne proincurând încoronarea edificiuin cr area de banci rurale. vine pe urmă și o circulară prefecți și primari plină de mai frumoase cugetări, și deșă negreșit a produce o proimpresiune asupra tuturor șor societății. Chiar moda noua vorbi cu prefecți și cu priprin circulară, întocmai ca și cea executivă, ne arată indetul atențiunea este de a trage Anun tun ca la zile mari pentru ștepta pe cetățanii cuprinși de ulă și a le arăta apoi în limari ce cugetă partidul despre a țeranului. proprietărea insurăteilor pe ele statului decretată de guactual este fără indoială o ră bună și înțeleaptă în prinle și s'ar putea zica multe în puța modulul desastros pentru a statului în care s'a executat eșecută, și încă mai multe a abuzului ce s'a făcut sub șest de 'Insurăte'; dar în fine tă improprietărea nu poate

avea de cât valoarea unui espedient intru cât nu s' vor lua măsuri serioase și bine cumpănită, pentru ca și acești insurătei să nu ajungă incurând în starea mizerabilă a tuturor celorlalți săteni, și aceasta va fi inevitabil dacă nu se va schimba incurând întreaga sistemă de guvernare față cu munitorii de pământ, precum și cu proprietarii și cu arendașii, adică într'un cuvânt cu toți acei cari se ocupă în țara noastră de industria agricolă. Ne esplicăm. Nu cu bănci agricole fără parale, nu cu schimbări continue a legii comunale, nu cu legi contra ierbăritului cari ar fi adevărate legi comunale, nu cu doriuși și cu circulare platonice pentru îmbunătățirea soartei agriculturilor și a agriculturii se poate face ceva serios pentru țeran. De multe ori toate câte se promet nu sunt chiar promise în altă intențiune de cât pentru a se lua act că marele partid n' avut de gând să le facă, și pentru a putea striga la timpul oportun că, dacă ar fi mai stat la putere, li ar fi făcut pe toate. Pentru a putea vorbi cineva serios de a le țeranului trebuie să cunoașă mai întâi pe țeran, să aibă o idee de agricultora ce se face astăzi în țară, de condițiunea în care se află proprietarii și arendașii, să cunoască bine toate câte se petrec și cum se petrec la țară, să știe care e caracterul și care sunt obiceiurile săteanului, căci nu mai prin combinațiunea tuturor acestor lucruri să poate ajunge la o idee sănătoasă și practică în materia această. Dar din căți scriu și vorbesc astăzi necontentin de țeran în București căți sunt oare din acei cari îl cunosc de aiurea decât dela al doilea Roudpoint al șoselei Kiselef, când se întemplă că ei, stând în birjă, îl ved trecând cu carul cu boi pe dinaintea lor? Prea puțin; și acei puținți poate nici că sunt consultați de făcătorii de minuni din dealul Mitropoliei, când e vorba de a legifera pentru țeran. Pentru a schimba radical starea actuală mizerabilă a țeranului și al face să ajungă cel puțin la gradul de prosperitate a țeranilor de prin alte țări, unde pământul e cu mult mai puțin fertil și populațiunea de cinc și șase ori mai deasă decât la noi, și unde prin urmare aceea ce nunesce englezii Struggle for life. adică lupta pentru pânea de toate zilele a ajuns la proporțiuni necunoscute la noi, pentru a vedea, zicem, pe țeran șezăd în casă de pență și cultivându-și proprietatea cu argați, trebuie timp, mult timp,

și afară de multe legi înțelepte și o mulțime de împrejurări, cari es cu totul din sfera legiuitorului, și pe cari trebuie să le aducă dezvoltarea naturală și treptată a oamenilor și a lucrurilor. Până ce țeranul nostru nu va fi mai instărit, nu și va cultiva mai bine ogotul, ori câte am zice și am scrie noi prin ziare; până când pe de altă parte nu va fi mai luminat prin instrucțiune și nu și va cunoaște și cumpăni el însuși mai bine interesele, cu greu se va înavuți; pentru a fi însă mai luminat și pentru a lua obiceiurile stringerei și ale economiei, trebuie un șir întreg de evenimente pe cari poate numai copiii noștri le vor vedea. Sunt însă lucruri pe cari le putem face imediat noi înși-ne, și ale căror rezultate vom putea să le vedem numai decât, și asupra acestor lucruri am dori ca toți oamenii cari se interesează întru adevăr de sătean să cugete și să contribuiească a le pune în lucrare. Astăzi țeranul la noi plătește două feluri de contribuțiuni; plătește contribuțiuni către stat și plătește apoi și contribuțiunea abuzurilor ce comit asupra pielei lui și primarului, și notarul, și vătăjelul satului, și subprefectul, și șieptantul de subprefect, și judecătorele de pace, și consiliul județian, și comitetul permanent, și inginerul districtului, și șeful garnizoanei care strânge doro-banții și călărașii, și în fine toată acea pleiadă de agenți administrativi cari sub diferite denumiri și cu diferite forme și fețe de galon, sunt cele mai de multe ori cuprinși de setea de a prefaca lei vechi din budget în lei noi pe șpetele bietului contribuabil. Eșecțiuni landabile vor fi negreșit în multe locuri, dar în fine oricine privește cu nepărtinire cum merg lucrurile în cea mai mare parte de județele și comune rurale din țară, va trebui cu mâna pe conștiință să recunoască că setea pomenită mai sus există, și că potolirea ei este cam tendința predominantă a zilei. De ordinar nu se numește prefect acel ce dă cele mai bune garanții de o administrațiune onestă și înțeleaptă în adevăratul înțeles a cuvântului, ci acel ce-a dat probe că e mare psihic în alegeri și că știe să scoată la nevoie din urnă pe cine poștește ministrul din București. Se înțelege că și prefectul numit cu asemenea programă și alege pe subprefecți pe șprinceană, adică tot de acei cari știu să fie și ei psihic la rândul lor, și subprefecții fac tot astfel cu primarii etc. etc. Cu consiliile județene și cu comitele per-

manente e apoi altă comedie. Acolo e de tradiție ca să se numească săi rude de ale prefectului, sau oameni se căpătați căi suspină după o chivir-niseală, sau oameni devotați ai partidului, cari în schimbul psihicului ce sunt ținuți a desvolta și ei în alegeri, manifestări patriotice, certificate de bună conduită etc. etc. căpăta dreptul de a dispune de venitul județului și de privigherea bugetelor comunelor rurale după bunul lor plac și pentru buna oblaudire a tutulor amilor și rudelor ce pot avea în județ. Astfel fiind organizată mașina, vedem în toate zilele cum toate autoritățile unui județ, dela prefect până la vătăjelul din sat, șar toți și ventură zile și nopți întregi julețul, desvoltând o activitate prodigioasă pentruca să se alege deputat sau șenator Nenea Nae Zmîntă, care este amic al guvernului și nu D. Tache care este în opoziție, și tot acești oameni, atât de aprigi pentru asemenea trebi, stau într'o adormire și o apatie fenomenală oricând e vorba de un adevărat interes al populațiunei județului care nu are a face cu politica. S' ineacă oamenii și vitele în noroi, mor oamenii de epidemii, vitele de epizotie, cresc copii, căți rămân nesecești de vârsat, de friguri și alte boala, ca ciupercile fără carte, fără puțină învățetură de dulgherie, butnării, de fărâș, și alte asemenea mic meserii cari ar șpori cu milioane avuțiile țării, și s'ar putea învăța cu un lucru de nimic care s'ar cheltui din fondurile fecărui județ pentru stabilirea a cătorva școli profesionale modeste în comunele rurale cele mai populate; nimeni nu se gândește la nimic decât la alegeri și la combi area budgetului astfel, cum să fie mai mulți amici căpătuși. Ei bine? dacă vom analiza de aproape lucrul ne vom convinge că în cele din urmă țeranul plătește cu pielea lui toată gloaba acestui regim de guvernare, și pe lângă el și arendașul și proprietarul, cari sărăcesc la urmă și ei de sărăcia lui; zicem că țeranul plătește toată gloaba pentru că în definitiv esplotarea lui se dă ca premii și ca recompensă tuturor acelor, cari aleg pe Nenea Nae citat mai sus; să urmărească însă cineva viața zilnică a unui țeran dela 1-iu Ianuarie până la 31 Decembrie, și să fie șocoteala esactă de șie-care para și de șie-care oră de muncă ce pierde țeranul direct sau indirect din complecșul de cauze enumerate mai sus, și nu l' va fi greu a șe convinga, cum ne-am convins noi cari scriem aceste rânduri, că contribuțiuna, care o plătește pentru poli-

tica din București, este cu mult mai apăsătoare decât contribuțiunea p-ntru stat și pentru ogorul ce l' cultivă. Cangrena aceasta însă, care ne mănâncă are leac; să voim numai să l' aplicăm. Să nu mai fie politică în administrațiune, și în cățiva ani țeranul va fi mai ușurat, decât dacă i s' ar fi iertat toate impozitele cătră șie cu condițiune însă ca să se menție regimul de astăzi. Acest ierbărit de care vorbim aicea să se desființeze, și celelalt, care e un purice pe lângă acesta, va deveni dela sine echitabil pe unde e prea aspru prin forța lucrurilor. Să se schimbe dar regimul, și fie albi, fie roși, fie verzi la putere să se isgonească politica din afacerile județelor și a comunelor. Cu această hotărîre aplicată nu pe hârtie și în discursurile din Camera și din Senat, ci în faptă, și cu câteva legi scurte practice, scrise românește cari să simplifice formele justiției și a procedurii, și să nu mai trimită nici pe țeran nici pe arendaș, nici pu proprietar pentru fiecare lucru de nimic la judecătorele de pace și la tribunal, unde se incurcă lucrurile de advocați până când ajunge obiectul de litigiu ca cazul din fabulă, și vom vedea în foarte scurt timp pe țeran viinduși în fire și agricultura luând o altă fizionomie. Până când nu vom vedea însă această reformă cum o cerem noi pusă în practică, suntem în drept a zice că toate câte se scriu în regiunile oficiale și oficioase despre îmbunătățirea soartei țeranului nu plătesc nici cât hârtia pe care sunt scrise. Cabinetul turcesc 'Cores. pol.' primește o scrisoare din Constantinopole, prin care se caracterisează non cabinet Chaireddin-pașa. Ministrul Chaireddin Said Osman —zice șonea—se compune parte din oamenii noi, cari n-au dat încă dovezi despre capacitatea lor, parte iar din bărbați, ai căror incapacitate e pe deplin cunoscută. În fond va fi un guvern al Camarillei și intrigile de palat vor fi mai rele decât ori și când. Altfel oricine e convins, că va dăinui numai câteva luni ca ministeriu de tranziție, ce este, și că va face loc unui cabinet cu Mahmud-pașa Redim ca mare vizir și cu Said-pașa ca ministru de interne. Prin mijlocirea lui Said, Mahmud-Redim a și căpătat permisiunea de a se muta dela Smirna la Brussa. Schimbarea de ministeriu din Constantinopol face asupra șesșei rușești o impresie bună. Mai cu seamă

„Golos” din Petersburg și făgăduiește multe dela numirea lui Chairredin. Influența noastră—zice foarea rusească—sporește prin numirea noului Vizir, iar a Angliei trebuie să scază în aceeași măsură. Chairredin e un om cu opinii neaternate și cu tărie de caracter. Pentru ca Turcia să se poată reabilita, are nevoie de-a mântui de atârnera ei de Europa în genere și de Anglia în deosebi și aceasta e ținta de căpetenie, pe care și-a ales o Chairredin-pașa.

Un conflict anglo-rus în Adrianopole

Acum câteva zile sirma electrică ne adusese știrea, cumcă în Adrianopol autoritățile rusești ar fi pus mâna pe un supus englez, care făcea negoț cu earbă de puscă, că acesta scăpase apoi în lăuntrul localului consulatului englez și că rușii au pătruns în acest local și au pus mâna pe el.

Incidentul e foarte grav, de vreme ce teritoriul, pe care se află un consulat e neutru.

Pentru a aplana conflictul ivit între consulat și autoritatea militară rusească din Adrianopol generalul Totleben a trimis la consul pe-un ofițer din statul major, cu însărcinarea de-a-i cere scuze și de-a-i comunica, că ofițerul rus, care pătrunsesse în consulat și arestat pe supusul englez, a fost arestat și degradat. Consulul englez declară că din parte—și nu primește satisfacțiunea aceasta, ci că trebuie să aștepte instrucțiuni dela ambasadorul englez din Constantinopole, înainte de-a putea da mâna de împăcare în afacerea aceasta. Bandiera națională, pe care consulul a lăsat-o de-atuncea în jos, n'a mai fost reardicată.

Starea de asediu în Berlin.

La 9 Decembrie profesorul d. Virchow a adresat în camera Prusiei o interpelație către ministrul de interne, întrebându-l, dacă voiește să spue cuvintele, pentru cari s'au decretat asupra Berlinului mica stare de asediu.

Ministrul de interne, Conte Eulenburg declară, că guvernul n'a dat până acum din inițiativă proprie asemenea lămuriri, pentru că legea contra socialistilor dă numai Reichsratului dreptul de-a cere seamă despre executarea acestei legi. Dar fiindcă din mai multe părți s'a cerut lămuriri, guvernul urmează bucurios propriilor lui dorințe și voiește a da seamă și reprezentățiunii legiuitoare a Prusiei despre măsurile luate. Mai înainte de toate atrage atenția adunării, că art. 28 al legii contra socialistilor nu cere, pentru a fi aplicat, o primejdie imediată, nici ca primejdia aceasta va fi ajuns la extremitatea unei revolte. Considerând împrejurare aceasta, nimeni nu va putea tăgădui, că condițiile pentru aplicarea art. 28 există de mult în Berlin. Adunările agitatoare și demonstrațiile publice ale democraților socialisti, cari aveau de scop de-a înrola mereu membri noi și de-a desvolta o putere deosebită în Berlin, au fost de natură a turbura liniștea publică și imediat după decretarea legii contra socialistilor au dat naștere ideei, de-a se lua măsuri speciale de precauțiune pentru Berlin. Cu toate acestea guvernul s'a mărginit de la început de-a reintroduce numai îndatorirea, ca fie care să și aibă pasportul de legitimație, căci față cu atitudinea foarte

deosebite a organelor democrației sociale, voia să vadă mai întâiu efectul legii contra socialistilor. Căruând însă guvernul trebuie să facă experiența, că democrația socială continuă de-a agita și de-a exploata legea în favorul tendințelor ei, s'a făcut încercarea de-a prefăce organizarea fațășă a socialistilor într-una secretă și de-a introduce cu mulțimea broșuri democratice-sociale din străinătate. În asemenea împrejurări guvernul a crezut de cuviință de-a elibera poporul de influența capilor socialisti, depărtându-i. O deosebită ocazie a fost întoarcerea împăratului. Lumea pare a se afla într-o epocă, în care principii sunt într-o neconțință primejdie de viață. Atemptele repetate din Berlin, uciderea regilor încrecate în Spania și în Italia justifică concluzia, că sau crimele acestea se întemeiază pe o conspirație—care ce e dreptul, că până acum nu s'a putut dovedi—sau că veninul democrației sociale prin întinderea lui internațională aduce la lumină în țări deosebite fenomene indentice. Și în Berlin s'au dovedit legătura democrației sociale cu „Internțională” și de aceea guvernul a simțit datoria de a lăsa scapă crimei depărtând pe dascălii din ea și scotându-i poporul de sub influența lor. C'o dureroasă părere de rău guvernul s'a hotărât de a decreta asupra reședințelor germane o stare excepțională, dar nici un mijloc n'a trebuit cruțat față cu înalta răspundere de a apăra viața scumpă a împăratului.

Virchow a recunoscut, că în fața unei răspunderi atât de grele, ministrul n'a prea putut să ia o altă hotărâre și că el însuși poate, fiind în locul ministrului, n'ar fi făcut altfel. Întrebarea este însă, dacă guvernul nu se înșală cumva în privirea istoriei nașterii stărilor de asediu, precum și în privirea persoanelor, lovite de măsurile de emisiune. Dacă guvernul se plânge a cura, că Berlinul e vatra propagandei socialiste, să nu uite că fostul ministru de interne a privit cu liniște la desvoltarea democrației sociale, ba i-a venit la îndemână chiar ca o unealtă politică pentru combaterea partidului progresist. Guvernul a voit să gonească pe dracul prin tatăl dracilor și acum se miră că tatăl dracilor e față. În realitate mărimea primejdiei a mișcării socialiste se datorește politicele rele a cancelarului. Acum vor să leuiască răul prin măsuri excepționale; dar oare starea aceasta nu va dura vecinic? Prin îngrijirea, că s'ar putea întempla un nou atentat, starea se poate justifica pentru timp nedeterminat, căci istoria atentatelor asupra regilor ne învață că totdeauna au existat descreații, cari credeau că se poate ajunge la vr'un bine, înăturând pe monarhi. Aserțiunea, că al doilea atentat nu s'ar fi întemplat, dacă imediat după cel d'întâi s'ar fi votat legea contra socialistilor, e aproape aserțiune de idiot. Până în momentul de față nu s'a dovedit încă nici măcar legătura dintre atentate cu agitațiile socialiste. De unde deci va lua ministrul material, pentru a acuza pe cel emisși că propovăduiesc uciderea regilor? Numai în înțelesul acesta se poate lua vorba: că scoala crimei trebuie încbisă, depărtându-se dascălii ei. E o foarte mare deosebire între un revoluționar și un ucigaș de regi. Pe calea aceasta răul nu se va leui.

Deputatul Richter (Hagen) a contestat eficacitatea măsurilor, luate

de guvern; ele din contra sunt de natură de-a împiedeca leuirea răului, căci mijloacele riguroase produc în popor o iritațiune, care îngreue din ce în ce claselor cetățenști de mijloc de-a influența într'un înțeles ameliorator asupra tendințelor socialiste: Mai vorbiri încă câți-va oratori, între cari Hänel și Laskea, după care discuțiunea s'a închis.

ADUNAREA DEPUTAȚILOR

Sedința dela 29 noembrie.

Președinția d-lui vice-președinte Scarlet Pastia.

C. vice-președinte. La ordinea zilei avem continuarea discuțiunii asupra proiectului de lege pentru neinstreținerea pământurilor date prin legea rurală foștilor clăcași.

D. G. Misail. D-lor comitetul delegaților, introndundu-se, a respins amendamentul propus de d. P. Grădișteanu și l'a înlocuit cu redacțiunea următoare:

„Art. 3. Toți sătenii restabiliți prin prezenta lege în posesiunea pământurilor lor vor fi scutiți, în orice caz, de plată de timbru și de orice altă taxă judecătorească în procesele ce ar putea avea loc.

„Nici o cheltueală de judecată nu va putea fi pronunțată în contra lor.”

—Se pune la vot amendamentul comitetului delegaților și se adoptă.

D. vice-președinte. Guvernul aderă la modificările introduse?

D. ministru al lucrărilor publice. De vreme ce proiectul acesta de lege privește pe ministrul de interne, care nu este de față, eu nu pot face nici o declarațiune.

D. vice-președinte. Atunci proiectul va rămânea a se vota în total în altă zi.

Acum la ordinea zilei este continuarea discuțiunii asupra proiectului de lege comunală.

D. P. Ghika, în lipsa d-lui raportor, dă citire art. 130—150 cari se primesc.

Se citește art 160.

D. P. Ghika. D-lor, acest articol conține un inconvenient foarte mare, acela că pune pe tot consiliul comunal sub tutela secretarului, care nevoind să contresemneze un act, lucrările primăriei vor rămâne în urmă. Secretarul consiliului comunal nu poate avea răspundere, căci nu are o autoritate reală; el nu este nici reprezentantul alegătorilor comunei, nici delegatul puterii comunale, nici nu poate lucra din autoritatea sa. Prin urmare nu v'ez ce rațiune, ce logică are această responsabilitate dată secretarului și acest articol nu ar ajunge la alt rezultat decât acela de a împiedica lucrările consiliului comunal atunci când el ar voi să pună bețe în roate.

Pentru aceste cuvinte v'ez rog să înălțurați articolul 160.

D. C. Fussea. Eu cred că acest articol are rațiune de a fi, căci d-voastră știți din experiență că mai în general primarii nu știu carte, iar secretarii sunt aceia care conduc lucrările comunei. Prin urmare cred că trebuie să punem oarecare responsabilitate asupra aceluia care singur are în mână toate lucrările comunale.

D. ministru De de lucrări publice, M. Ferichide. d-lor deputați, în adevăr articolul acesta stabilește un principiu care în aprecierea mea este întâiu injust, și al doilea nepotăvit cu trebuințele generale. Zic că este injust, căci în adevăr a zice că secretarul ia asupra sa o egală responsabilitate ca primarul pentru toate actele contresemnate de el, este a face pe secretar responsabil pentru niște acte care în realitate nu s'nt săvârșite de d'nsul. Bine voii d-v. a vedea în articolele deja votate care sunt căderile primarului și veți vedea că unele din aceste atribuțiuni s'nt legate exclusiv de calitate de primar, nu mai puțin că actele, instrumentele săvârșite de primar, urmează să poarte subsemnătura secretarului. Ce însemnează subsemnătura secretarului decât dovada de participarea în realitate a primarului la dresarea acestui act? A zice însă că în toate actele în care el subsemnează acte de o potrivă responsabil ca primarul este a ajunge la imposibilități și pentru aceasta v'ez voi da un exemplu ca să vedeți adevărul. Primarul are căderea de a face constatări în materie de delict; face proces-verbale, ia interogatorii și altele, care toate acestea s'nt legate de calitatea de primar. Ei bine, voii oare d-v. să subordonați toate acestea imixțiunii secretarului? Atunci

veți da primarului un șef în acest secretar, care, dacă nu va voi să subscrie, va putea în adevăr paraliza toată acțiunea primarului.

Asa dar, d-lor, dacă puneți responsabilitate asupra secretarului, fără ca el să poată controla pe primar în actele sale, faceți o nedreptate către d'nsul; ori dacă l' lăsați să controleze pe primar, atunci paralizați lucrarea acestuia.

Cu toate acestea, ori de câte ori, în comunele rurale mai ales, s'au făcut acte reprobat, secretarul nu a fost scutit de lovitură; dar aceasta nu pentru căvătul că e înscris în lege această responsabilitate, ci pentru că în fapt el ia parte totdeauna în actele comunale; pentru că ei au registrele, ei au arhiva, și în fine au în mâna lor chiar mecanismul cancelariei comunei în cât nu pot fi scutiți de răspundere sau de pedepse. Dar nu pentru aceasta ați putea d-v. să generalizați responsabilitatea lor în cât să ziceți că vor fi deopotrivă responsabili cu primarii fiind că alta este răspunderea primarului și alta poate să fie răspunderea secretarului.

Atrag dar atențiunea onor. comisiei asupra acestei necesități și rog pe d. raportor să bine voiască, ca recunoscând că există o răspundere a secretarului, să propună un amendament care să se mărginească la o răspundere care să nu se confunde cu răspunderea primarului.

D. P. Grădișteanu. D-lor, ideea art. 160, este o idee generoasă, bună în sine și avantajoasă. Propozitorii acestui proiect au plecat din acest punct de vedere: în comunele rurale primarii s'nt foarte adesea victime neconștiente ale notarilor,

care singuri știind carte, constată ce voiesc, fac actele cum vor ei, și prin pe primari să pună sigiliul pe aceste constatări de rea credință făcute de ei; de aci procese corecționale, criminale în contra acestor nenorocite victime, și prin urmare trebuie să se pună capăt unei asemenea stări de lucruri. Eată la ce a țintit acest proiect de lege. Redacțiunea însă a acestei idei merge mai departe de cât era necesar. În adevăr, după cum foarte bine a observat d. ministru al lucrărilor publice, cu să se facă cu acele acte pe care primarii le dresază în calitatea lor de oficiari auxiliari ai poliției judiciare? Dacă se dă pentru aprecierea faptelor, pentru tot ce se constată în aceste acte o egală răspundere secretarului ca și primarului, se dă în același moment secretarului dreptul de a refuza contra-semnarea sa la asemenea acte, prin urmare o imposibilitate administrativă s'ar ivi în asemenea cazuri, pentru că la niște asemenea acte s'ar putea ivi numai de cât o neînțelegere între secretar și primar, și prin urmare mersul administrativ și chiar al justiției ar deveni imposibil. Eată d-lor, acesta ca un exemplu luat, dar nu este sigur, și dacă acest exemplu nu ar fi tocmai exact, s'ar găsi actele o mulțime, în care această imposibilitate, acest dualism între secretar și primar s'ar ivi adesea.

Asa dar spre a palia la amendonă aceste inconveniente eu voiu avea onoarea a propune un amendament ca secretarul să fie răspunzător numai în privința unui fapt material, că adică ceea ce este scris în act este exact, și pe d'altă parte secretarul este responsabil către primar numai în aceea că el n'a scris alt în act de cât ceea ce i s'a dictat.

Apoi art. 160, așa cum este redactat, dă dreptul nelimitat secretarului d'a refuza subscrierea sa, cu singura condițiune ca acest refuz al său să l' supună comitetului permanent; așa că ar fi putut să refuze subscrierea sa și la actele de justiție. Ei bine, eu crez că paliază la inconvenientul acesta al dualismului între secretar și primar și împedec pe secretar d'a refuza această contra-semnare, zicând în amendament că el nu poate refuza semnătura sa decât numai în actele cari interesează administrațiunea, și adaug că în acest caz este dator a da motivele înscris și a referi comitetului permanent, care va avea să se pronunțe. Acesta este amendamentul ce vom avea onoarea a depune pe biroul Adunării.

D. I. Eraclide. D-lor, eu am onoarea a fi și în contra amendamentului d-lui Grădișteanu și în contra art. 160. Dacă vom pune în comparațiune art. 160 din proiectul comisiei cu art. 195 din proiectul guvernului vom vedea că se face o adevărată confuziune. Proiectul guvernului a voit să facă o deosebire între comunele urbane și comunele rurale. Și în adevăr, deosebirea ce voiu a face era o deosebire justă, cum voiu avea onoarea să v'edove-

d se citind articolul din proiectul nului. Ieșă prin art. 160 din proiectul misiunii, lucrul se schimbă.

Nu se poate admite că în comunele rurale secretarul să aibă vreun drept de censura pe primar, căci este primarii sunt oameni cu știință și oameni învățați. Cum ați putut d-voastră, că un asemenea primar mi el însuși pe un ampoioc ca să l' controleze? Proiectul guvernului deosebire între notarul comunei și secretarii comunelor de primăria le menține atribuțiunile ei stăzi. La comunele rurale, însă, face răspunzător, de actele emise comună, pe secretari, sau notari, primar. Prin urmare este o mare bătăie între articolul din proiectul guvernului, și modificarea întru comisiune, și această deosebire. La comunele rurale, notarul poate contra-semnarea sa la un act, care făcut fără competență, sau cu o putere, dar e dator să motiveze săd, asupra căruia se va pronunța tutul permanent. Și foarte bine guvernul de a pos acest articol, comunele rurale, unde secretarul adevăr numit de guvern, și luat într-o bună pepinieră; căci astfel el să lăcreze astfel ca să lumineze și să-i pună legea în vedere.

V'ez rog dar, d-lor, să respingă amendamentul d-lui Grădișteanu articolul propus de comitet, înlocuindu-l cu art. 94 și 95 din proiectul guvernului.

D. G. Rădescu. Nu e bine ca să dicăm de asupra notarului comunei pândirea pe actele subscrie de

Onor. d-nu Pantazi Ghika, ca v'ococat, care a avut în mâna d-sale procese născute din cauza notarilor la comunele rurale, mai cu deosebire curtea de jurai, nu s'a încredințat sănt capabili să facă notarilor asemenea? Nu a văzut d-sa, că s'au dă de judecată care au prăpădit o întreagă; căci, fiind în înțelegerea lui cu secretarul, s'a lăsat cartea decată în cancelaria comunei, să vadă din partea locuitorilor care cartea, că au primit sentința și au să știe primarul, și comuna a plătit văzut d-nu Ghika, că s'a trănșă tință prin care se condamnă pe ai căruia ochi nu plăcau notarilor chioare pe șase luni, din cauza că rul a subscris pe șitea ca a prăpie dupe sentință, și sentința a arhivele comunei până ce a trecut nul de apel, și nenorocitul s'nteamenit deodată cu mandat de arestrămis la pușcărie. Nați v'ezut d' primarii, dați în judecată, că au actele stărei civile, și înaintea primarii au răspuns că nu știe că notarul a făcut aceste, iar notarul du-se că dupe lege el nu este responsabil. V'ez aduc exemplul cu greșelile comsenză diferite acte și care este rezultatul de ce se punem pe notarul comunale mai pe jos de greșel, în ceea ce privește responsabilitatea actelor saluță d. Pantazi Ghika, că la mai comune sunt astăzi ca notari foști de plasă; aceștia cunosc în destulie unei comune și de aceea trebuie se pună o responsabilitate.

Pentru aceste considerațiuni, v'ez primii amendamentul d-lui P. Grădișteanu care paliază oarecum toate temerile Ghika.

Am putea zice pur și simplu că tarul devine responsabil pentru actele ce presintă primarului spre a fi să ștergem responsabilitatea și că aceasta ar fi un dualism v'ezut ar contrasta cu întreaga economie acestui proiect de lege.

În art. 159 se zice că un secretar de comitetul permanent este cancelar al comunei. Vedeți dar că acțiunea, capul cancelariei, nu este puțin un funcționar numit de primar, proclamă într-una autoritatea nelimitată a consiliului comunal, dar numai căci ea d'întâi restricțiune pe care punem autorității consiliului? Nu văzut d-voastră că pentru o mulțime de consiliul comunal nu poate face, nu esecuta nimic fără avizul consiliului?

Eă primesc ideea întreagă din art. așa cum este redactat de comitetul delegaților, și cer numai să se suprimențur cuvântul, cuvântul de egal, și pentru motivul de a micșora responsabilitatea secretarului, căci este de altă natură deosebire de acia a primarului, și

articolul sa ramana astfel: 'Secretarul aspru'...

D. D. Marghiteanu. D-lor, eu v'as ruga...

latu acum ratiunea care m'a facut sa...

D-lor, actele emanate dela primar nu...

Apa dar d-lor, eu cred ca este destul...

D. George Vernescu. Voi vorbi pentru...

Pentru ce primesc eu articolul din...

Pentru ce este pus acest articol, d-lor?

Apa dar sa vizam aceasta chestiune...

Aceste doua afirmatii mi se par ne...

D. Pantazi Ghica vorbește contra...

lege ca asemenea acte sunt nule...

Tot acest argument v'as pun si pentru...

Ce se zice prin amendament? Ca nota...

Ei bine secretarul acela care nu si-a...

D. Misail d-lor. ati vzut statistica; ob...

D-lor, peste Milcov exista un institut...

Pentru un siugor lucru, ca notarul...

D. Dr Polizu. d-lor deputati. v'as ro...

D. G. Vernescu, d-lor, sa nu se inchi...

D. G. Vernescu, d-lor, sa nu se inchi...

d-lui Misail nu cere tocmai ca sa fie...

D. P. Ghika, zice ca sunt multe lucrari...

Pentru aceste cuvinte nu cred ca tre...

CRONICA

Antversarea lui Plevnel. — In zioa...

I. S. R. Domnul, din cauza de indis...

Dupa Te Deum s'a facut defilarea...

La orele 12, d-nii ministri s'au...

La ora 1 a urmat in casaruna A...

A. S. R. Domnul a schimbat in ace...

Cu ocaziunea aniversarei zilei de...

De la Curto. — In zioa de 30...

al Rusiei, cu D. prim-secretar al...

Joi, 30 noembrie curent, AA. LL. RR...

Venim a ne indeplini, deji cam cu i...

Este cunoscut ca grupul ce inspira...

Nu avem dreptul de a piivi cu multa...

La zioa de 9 decembrie viitor se va...

EPITROPIA SEMINARIULUI NIFON MITROPOLITUL Publicatie

In zioa de 9 decembrie viitor, orele 12...

In zioa de 9 decembrie viitor, orele 12...

Din lipsa de concurenti neputandu-se...

Din lipsa de concurenti neputandu-se...

seminarulul, strada 11 Ioniu (Filaretu)...

In zioa de 11 decembrie viitor se va...

Domnii amatorii de a vinde asemenea...

BIBLIOGLAFIE

LIBRARIA SOCEC & C

anuntat iesirea de sub tipar a armato...

Ahn, Metodă pentru invatarea limbii...

Ahn, Metodă pentru invatarea limbii...

Circa Ieremia. Gramatica limbii rom...

Constantinescu Dr. B., Abecedar rom...

Ciocaneli Eustafiu G., Geometria elem...

Ciocaneli Eustafiu G., Aritmetica teo...

Gorjan A., Elemente de geografie pe...

Gorjan A., Metod de geografie cu ilu...

Sub tipar, spre a iesi in curend :

Constantinescu Dr. B. Confesiunea ort...

Mica bibloteca pentru copii, o serie...

La noi spre vnzare :

Contemir Dr. Dimitrie, Consiliu bigienic...

G. Sion. — Operile principelui...

A efit de sub tipar : Iglena sin...

Irimia Cioca. — Gramatica limbii...

A efit de sub tipar și se află de vnzare...

Dr. Barbu Constantinescu. — Limba...

Enrico Croco. — La Romania davant...

Marie Nizet. — Romani — Poésies...

